

роботі, яка має відбуватися вдома для закріплення знань та вмінь, отриманих у дошкільному закладі.

Ключові слова: готовність до навчання в школі; мовленнєва готовність до навчання в школі; комунікативна поведінка; комунікативний стиль; діти з порушеннями зору.

Семенишена Т.А. Требования к коммуникативному поведению педагога в процессе формирования готовности к обучению в школе дошкольников со сниженным зрением

В статье описаны особенности подачи речевого материала в процессе подготовки к школе детей со сниженным зрением старшего дошкольного возраста и требованиям к коммуникативному поведению психолого-педагогического коллектива. Коммуникативное поведение педагога обозначено как таковое, что должно быть примером для подражания и оказывать содействие правильному усвоению норм общения ребенком. Описаны условия создания психолого-педагогическим коллективом специального дошкольного учреждения атмосферы эмоционального благополучия для каждого ребенка, что в результате оказывает содействие формированию речевых знаний и гармонии развития личности в целом. Также сформулированы и описаны требования к подаче речевого материала. Поскольку правильная подача речевого материала сильно влияет на восприятие его ребенком со сниженным зрением, представлено разработанные комплексы рекомендованных и недопустимых коммуникативных стилей, которые используют в своей работе педагоги специальных дошкольных учреждений для детей со сниженным зрением. Определена основа обеспечения мотивации детей к развитию речи, которая происходит как во время разных форм работы в пределах дошкольного учреждения, так и дома, во время работы родителей с детьми по индивидуальным советам тифлопедагога. Описана работа педагогов с родителями, которая заключается в разъяснении родителям значения высокого уровня речевого развития их детей для обучения в школе и их консультировании по работе, которая должна выполняться дома для закрепления знаний и умений, полученных в дошкольном учреждении.

Ключевые слова: готовность к обучению в школе; речевая готовность к обучению в школе; коммуникативное поведение; коммуникативный стиль; дети с нарушениями зрения.

Semenyshena T. The requirements for teacher's communicative behavior when preparing children with low vision of preschool age for studying at school

The article is devoted to the issue of presenting verbal material when preparing children with low vision of preschool age for studying at school.

The article defines the place of the adequate teacher's communication style in the system of speech training for school in a special pre-school for children with visual impairments, as the way in which material is presented has a great impact on its perception by the children. The features of teacher's communicative behavior are defined, which should set example for the children and promote proper learning of the language. It also reveals the issues of setting the atmosphere of emotional wellbeing by the pedagogical staff for every child necessary for speech development and harmonious development of a child's personality. The requirements for the presentation of speech material are formulated and described. The features of motivating children to language development are described, that takes place during different forms of work within a pre-school institution, as well as at home, when parents work with the children following individual recommendations of the typhlopedagogue. The article also describes how teachers should work with the parents, which is mainly focused on explaining the importance of high level of speech development for future education of their children at school and giving advices on how they should work with the children at home in order to consolidate the knowledge and skills obtained in the kindergarten.

Key words: preparedness to school; speech preparedness to school; communicative behavior; communication style; visually impaired children.

Стаття надійшла до редакції 08.11.2013 р.

Статтю прийнято до друку 10.11. 2013 р.

Рецензент: д.п.н., проф. Федоренко С.В.

УДК: 376.36:81'23

**ПОГЛЯД НА ВИТОКИ, МИНУЛЕ, СЬГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ВІТЧИЗНЯНОЇ КОРЕКЦІЙНОЇ ОСВІТИ (ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ)**

Синьов В. М.

доктор педагогічних наук, професор,
дійсний член НАПН України;

Колесник І. П.

кандидат педагогічних наук, професор

Новітні історико-педагогічні дослідження останнього десятиріччя, присвячені відзначенню 180-річчя Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, дають підстави стверджувати, що в Україні вперше розпочалася підготовка вчителів-дефектологів у відкритому в місті Києві у 1908 році Фребелівському (названого так на честь німецького педагога Фрідріха Фребеля) жіночому педагогічному інституті. Засновником і першим директором даного інституту був професор І.О.Сікорський, завідувач кафедри психіатрії і нервових хвороб Київського університету св. Володимира. Підготовку педагогічних кадрів в інституті здійснювали за

медико-психолого-педагогічним профілем, і саме це може слугувати свідченням про початок організації вищої дефектологічної освіти в Україні.

15 липня 1920 року Управлінням вищих шкіл міста Києва прийнято постанову про утворення Київського інституту народної освіти (КІНО) на базі історико-філологічних факультетів Київського університету св. Володимира та вищих жіночих курсів. Згодом, 31 серпня 1920 року, до складу інституту були включені народний університет, створений на основі Політехнікуму, географічного, Фребелівського та вчительського інститутів, а також приватних жіночих та педагогічних курсів, які функціонували в місті Києві.

Радою професорів інституту було присвоєно ім'я М.П.Драгоманова, видатного українського вченого, культурного і громадського діяча. Спочатку у складі інституту було лише три факультети; 1) шкільний, 2) дошкільний; 3) лікувально-педагогічний.

Тому в історії НПУ імені М.П.Драгоманова одним з найперших підрозділів поряд із шкільними та дошкільними є лікувально-педагогічний факультет, який, змінюючи назви та статуси, у даний час виріс у Інститут корекційної педагогіки та психології (ІКПП), створений у вересні 2003 року шляхом реформування дефектологічного факультету нашого університету.

В 1920-1921 навчальному році в інституті було створено факультет соціального виховання (пізніше психолого-педагогічний, згодом педагогічний факультет, а тепер Інститут педагогіки і психології), до складу якого ввійшли такі відділи: а) шкільний; б) дошкільний; в) лікувально-педагогічний, який готував спеціалістів-дефектологів для роботи з «розумово-дефективними», «морально-дефективними», глухонімими та сліпими дітьми.

Доля факультету виявилася надзвичайно складною. З різних причин в різні часи своєї історії його то закривали, то відкривали знову у складі педагогічного факультету (Інституту педагогіки та психології) як дефектологічний відділом. В роки, коли він був самостійним факультетом і як він пройшов тернистий шлях становлення і розвитку в самостійний факультет, здобуваючи чесною самовідданою працею поколінь педагогів і студентства немеркнучу славу сьогодення флагману педагогічної науки і освіти України – Національному педагогічному університету імені М. П. Драгоманова.

Так, у складі факультету соціального виховання (1920-1924 р.р.) було підготовлено 65 дефектологів широкого профілю із сурдопедагогіки, олігофренопедагогіки і тифлопедагогіки. З 1925 по 1929 року дефектологічне відділення не працювало. З 1929 року по 1934 рік поновлюється підготовка дефектологів на поновленому дефектологічному відділенні у складі педагогічного факультету. За цей час було підготовлено 64 дефектолога. У 1934 році дефектологічний відділ було знову закрито.

У зв'язку з постановою Ради Народних Комісарів УРСР від 20 серпня 1939 року про загальне обов'язкове навчання аномальних дітей гостро постало питання про необхідність підготовки вчителів-дефектологів. У зв'язку з цим у Київському педагогічному інституті відкривається дефектологічний факультет. Поряд з вивченням окремих курсів із спеціальної психології і педагогіки передбачалось оволодіння методиками викладання деяких загальноосвітніх предметів. Було запроваджено педагогічну практику в спеціальних школах з відривом від навчання. Відкриття самостійного факультету позитивно вплинуло на збільшення набору студентів на поліпшення якості їхньої підготовки. Зокрема, в нових навчальних планах і програмах були розширені курси спеціальних психолого-педагогічних дисциплін за рахунок скорочення медичних курсів та збільшено термін навчання студентів до чотирьох років.

На жаль Державний архів м. Києва (Ф. № Р-346 оп. №5) не дає можливості встановити, хто був деканом дефектологічного факультету у період з 1920 по 1930 р.р.

Деканом педагогічного факультету у складі якого було поновлено підготовку дефектологів, був відомий вчений-психолог, професор, академік АПН СРСР Г.С. Костюк (вересень 1930 – червень 1932 р.р.). У 1932-1934 рр. деканом факультету був професор Д.Ф. Ніколенко. З 1939 по 1941 роки деканом факультету був П.Г. Мельников. З 1946-1952 р.р. деканом знов відкритого дефектологічного факультету був доцент О.М. Смалюга. З 1952 по 1964 р.р. дефектологічний факультет було закрито і дефектологів готували на дефектологічному відділенні при педагогічному факультеті (декан – професор Д.Я. Шелухін).

У 50-х роках виникла гостра потреба поліпшити підготовку вчителів-дефектологів, змінити навчальні плани і програми, оскільки в них значна кількість часу відводилася другій спеціальності (вчитель молодших класів масової школи).

Фахову підготовку майбутніх вчителів-дефектологів здійснювала кафедра спеціальної педагогіки, яка згодом стала називатися кафедрою дефектології. У 1931-1937 рр. кафедрою завідував відомий спеціаліст з психіатрії та невропатології, доктор медичних наук, професор Мойсей Маркович Перельмутер. У 1950 році на посаду завідувача кафедри спеціальної педагогіки наказом Міністерства освіти УРСР було призначено відомого фахівця з теорії та історії загальної педагогіки доцента Літвінова Степана Андрійовича.

У розробці навчальних планів і програм із спеціальних дисциплін для підготовки дефектологів брали участь викладачі фахової кафедри П.Г. Гуслистий, А.М. Гольдберг, Р.Г. Краєвський, Н.Ф. Засенко, О.М. Смалюга, М.Д. Ярмаченко.

Новими навчальними планами й програмами, запровадженими в 1956 році, передбачалося дати студентам окремі курси з методики викладання усіх предметів, що вивчаються у спеціальних школах, забезпечити їм міцні знання з медичних дисциплін та продовжити педагогічну практику з відривом від навчання до 15 тижнів. Студенти одержували також другу спеціальність учителя української мови та літератури, що посилювало питому вагу філологічних дисциплін, які викладалися на факультеті. Збільшився термін навчання, що було значним кроком в удосконаленні підготовки висококваліфікованих учителів-дефектологів.

У 1964 році дефектологічний факультет починає працювати як самостійний факультет КДПІ імені О.М.Горького (декан – доцент Наталія Федорівна Засенко (1928-2004), пізніше – доцент Клавдія Михайлівна Турчинська (1924-1976). Уперше в СРСР на факультеті почали готувати кадри із спеціальності «вчитель професійно-трудового навчання». Це стало новим, позитивним явищем у розвитку вищої дефектологічної освіти. Підготовку дефектологів почали здійснювати через заочну форму навчання.

Назву кафедри спеціальної педагогіки було змінено на кафедру дефектології завідувачем якої був доцент М.Д. Ярмаченко. У 1965 році ця кафедра поділяється на дві самостійні кафедри: сурдопедагогіки і логопедії та олігофренопедагогіки і психопатології. Саме в цей період збільшується прийом студентів на стаціонарну та заочну форми навчання, якісно зростає фаховий склад викладачів.

Значний внесок у посилення фахової підготовки педагогів-дефектологів на основі системи медичних знань, продовжуючи, зокрема, традиції завідувача кафедри спеціальної педагогіки у 30-ті роки, професора М.М. Перельмутера, зробили науковці-медики, які у 60-ті роки прийшли на викладацьку роботу до Київського державного педагогічного інституту імені О.М. Горького на кафедру олігофренопедагогіки дефектологічного факультету.

Так, професор Андрій Іванович Селецький (1914-1992) опублікував близько 100 наукових публікацій, присвячених проблемам розумової відсталості, правопорушень неповнолітніх, основам дитячої психопатології, важливим проблемам клініки олігофренії, співвідношенням соціального і біологічного особистості в нормі і патології.

Професор Олена Йосипівна Теплицька (1916-1998) передавала студентам і аспірантам свій багатий досвід експериментальних досліджень, присвячених висвітленню своєрідності розвитку вищих психічних функцій у розумово відсталих дітей. Наукові праці О. Й. Теплицької розкривають шляхи і засоби адаптації розумово відсталих в суспільстві.

Серед викладачів медичних дисциплін дефектологічного факультету не можна не згадати професора Ольгу Романівну Костенко, доцента Маргариту Вікторівну Рождественську.

З 1965 року по 1976 рік кафедру олігофренопедагогіки очолювала кандидат педагогічних наук, доцент К.М. Турчинська. Вона ж з 1965 року по 1974 рік була деканом дефектологічного факультету.

У другій половині 60-х років захистили кандидатські дисертації викладачі кафедри олігофренопедагогіки К.М. Турчинська, М.Н. Хоружа, Т.К. Ульянова, В.І. Басюра, В.М. Синьов. Змінюється матеріально-технічна база факультету, встановлюються тісні зв'язки кафедр із спеціальними школами України, підвищується науково-методичний рівень студентських творчих робіт.

Кафедра олігофренопедагогіки розширює експериментальні дослідження у спеціальних школах. У 70-ті роки захистили кандидатські дисертації викладачі кафедри, колишні його випускники Володимир Іванович Бондар, Віталій Іванович Бондар, Є.О. Білевич, Г.М. Плешканівська, В.І. Шиша, що свідчило про цілеспрямовану увагу керівництва інституту і факультету щодо поглиблення наукового рівня викладачів. Підготовці висококваліфікованих спеціалістів на фахових кафедрах дефектологічного факультету значною мірою сприяли творчі зв'язки його кафедр з відділом дефектології Науково-дослідного інституту педагогіки України, з Інститутом дефектології АПН СРСР. Значну допомогу в підготовці кандидатських дисертацій як керівники і консультанти надали викладачам факультету доктори педагогічних наук, професори І.Г. Єременко, М.Д. Ярмаченко, кандидат педагогічних наук, доцент В.М. Синьов.

З 1974 року по 1977 рік деканом факультету, а з 1977 по 1986 роки завідувачем кафедри олігофренопедагогіки і психопатології був професор А.І. Селецький. З 1977 по 1980 роки деканом дефектологічного факультету був випускник кафедри олігофренопедагогіки (1965 року) доцент Віталій Іванович Бондар, з 1980 по 1983 роки – доцент А.Г. Слюсаренко. Факультет готував педагогічні кадри з спеціальності 2111. Дефектологія. На стаціонарному відділенні на кафедрі олігофренопедагогіки здійснювалася підготовка вчителів і логопедів допоміжної школи та олігофренопедагогів дошкільних закладів; учитель професійно-трудового навчання та вихователь допоміжної школи. На заочному відділенні підготовка студентів-заочників здійснювалася в спеціальних групах з трирічним терміном навчання. До спецгруп зараховувалися вчителі з вищою педагогічною

освітою, які працювали у спеціальних допоміжних школах, дитячих навчальних закладах, дитячих будинках для дітей і осіб з розумовою відсталістю. Кафедра здійснювала також підготовку вчителів спеціальних шкіл для дітей з порушеннями зору та тифлопедагогів спеціальних дошкільних закладів.

На кафедрі сурдопедагогіки і логопедії готували учителів початкових класів, української (російської) мови та літератури шкіл глухих і слабочуючих та сурдопедагогів спеціальних дошкільних закладів.

Факультет та його кафедри не лише готували дефектологів для спеціальних шкіл України, а й надавали дійову допомогу у підготовці вчителів для спеціальних шкіл Узбекистану, Казахстану, Азербайджану, Молдови та інших республік колишнього СРСР.

Навчально-виховний процес забезпечували як викладачі двох фахових кафедр: сурдопедагогіки і логопедії (завідувач кафедри професор Н.Ф. Засенко) та олігофренопедагогіки (завідувач кафедри доцент К.М. Турчинська), так і провідні співробітники Науково-дослідних інститутів педагогіки і психології України; зокрема, професори М.Д. Ярмаченко, А.М. Гольдберг, І.С. Моргуліс, старші наукові співробітники кандидати педагогічних наук С.Д. Максименко, Н.М. Стадненко, Д.Ф. Ніколенко, М.О. Козленко, а також досвідчені працівники спеціальних шкіл.

У 70-ті роки викладачі кафедри олігофренопедагогіки опублікували багато наукових праць, серед яких монографії – «Профорієнтація в допоміжній школі» (автор К.М. Турчинська), «Психологія формування трудових умінь школярів» (В.І. Бондар, Д.С. Максименко, І.Д. Бех); «Психопатологія дитячого віку» (А.І. Селецький), «Історія олігофренопедагогіки» (К.М. Турчинська), «Корекційна робота на уроках географії і природознавства» (В.М. Синьов, Л.С. Стожок). Разом з науковцями-дефектологами Інституту педагогіки України на чолі із професором І.Г. Єременком викладачі факультету К.М. Турчинська, М.Н. Хоружа, В.М. Синьов, Т.К. Ульянова, Володимир Іванович Бондар, В.І. Басюра, Л.С. Стожок підготували перший на теренах колишнього СРСР навчальний посібник «Основи спеціальної дидактики».

Викладачі кафедри олігофренопедагогіки (К.М. Турчинська, О.Д. Чекурда, Т.К. Ульянова, М.Н. Хоружа, Г.М. Плешканівська) у ті роки підготували і видали багато підручників та програм з навчальних дисциплін для допоміжних шкіл, методичних листів і методичних розробок та рекомендацій для вчителів.

З 1983 по 2002 роки, коли деканом факультету працював доцент І.П. Колесник, було зроблено помітний крок в удосконаленні змісту підготовки дефектологічних кадрів, розвитку дефектології як наукової галузі, в реорганізації структури факультету, у розвитку матеріально-технічної його бази.

На кафедру олігофренопедагогіки на посаду доцентів були запрошені старші наукові співробітники Науково-дослідного інституту педагогіки України Турчинська Валентина Євгенівна, Синьова Євгенія Павлівна, Свиридюк Тетяна Павлівна, що сприяло значному якісному підвищенню наукового рівня підготовки майбутніх дефектологів, заклало підвалини для створення єдиної в Україні кафедри тифлопедагогіки у 1998 році (завідувач кафедри професор Синьова Є.П.).

З 1986 по 2002 роки кафедрою олігофренопедагогіки та психопатології завідувала доцент В.Є. Турчинська.

Після набуття Україною незалежності у 1991 році колективом факультету поставили нові відповідальні завдання розбудови, кадрового і науково-медичного забезпечення вітчизняної системи спеціальної освіти. Вперше в історії України за ініціативи декана Колесника І.П. на базі дефектологічного факультету в 1993 році було створено спеціалізовану вчену раду з спеціальності 13.00.03. Спеціальна педагогіка (голова – професор Соботович Є.Ф., вчений секретар – доцент Синьова Є.П.). На цій раді захистили кандидатські дисертації провідні нині викладачі кафедри психокорекційної педагогіки: доцент Пionтківська Г.С., професор Шульженко Д.І., відомі вчені з різних галузей дефектології, працівники дефектологічних факультетів України (м. Солов'янська, Кам'янець-Подільського, Луганська, Сум, Львова та ін.).

Викладачі факультету взяли активну участь у розробці Галузевих стандартів багаторівневої вищої освіти для всіх напрямків корекційної освіти: сурдопедагогіки, психокорекційної педагогіки (олігофренопедагогіки), логопедії, тифлопедагогіки.

У 1998 році наказом Міністерства освіти України на дефектологічному факультеті дві фахові кафедри було розподілено на чотири за всіма складовими наукової галузі «Дефектологія»: 1) кафедра сурдопедагогіки (професор Фомічова Л.І.); 2) кафедра логопедії (професор Шеремет М.К.); 3) кафедра тифлопедагогіки (професор Синьова Є.П.); 4) кафедра олігофренопедагогіки (доцент Турчинська В.Є.).

Кафедра олігофренопедагогіки (завідувач кафедри з 2002 року – кандидат педагогічних наук, професор І.П. Колесник) розширює зміст і напрямки підготовки майбутніх фахівців з тим, щоб вони набули компетентності у корекційному навчанні не тільки розумово відсталих, а й дітей із затримкою психічного розвитку, з наслідками дитячого церебрального паралічу та іншими нозологічними варіантами порушень інтелектуального, емоційного та фізичного розвитку. Уточнюється назва цієї кафедри з точки зору підкреслення більш широкого, ніж того вимагає тільки олігофренопедагогіка, спектру психолого-педагогічної корекційної діяльності її випускників.

З ініціативи ректора НПУ імені М.П. Драгоманова академіка НАПН України В.П. Андрущенко у вересні 2003 року дефектологічний факультет було реформовано в Інститут корекційної педагогіки та психології. Директором інституту був призначений доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, заслужений юрист України Віктор Миколайович Синьов випускник КДПІ імені О.М.Горького 1962 року. Він працював на рідному факультеті викладачем, заступником декана, доцентом з 1964 по 1975 роки.

Призначення В.М.Синьова на посаду директора ІКПП, професора кафедри психокорекційної педагогіки значно посилило її авторитет не лише в масштабах університету, але й України в цілому. Аспіранти і докторанти кафедри з усіх дефектологічних факультетів України під науковим керівництвом академіка Синьова В.М. за цей незначний час захистили біля двох десятків дисертацій із широкого спектру дефектологічних проблем.

Особливим науковим досягненням кафедри можна вважати розробку професором кафедри Д.І.Шульженко надзвичайно складної, недостатньо вивченої проблеми корекційного виховання дітей, хворих на аутизм. Під керівництвом В.М.Синьова Д.І.Шульженко блискуче захистила докторську дисертацію на тему: «Психологічні основи корекційного виховання дітей з аутистичними порушеннями» (2010 рік).

Очолити Інститут корекційної педагогіки та спеціальної психології (вересень 2003 р.), В.М.Синьов проявив себе новатором і реорганізатором наукової галузі в цілому. За ініціативи та під його керівництвом було створено дві нових фахових кафедри: 1) кафедра спеціальної психології та медицини (зав.кафедри доцент Руденко Лілія Миколаївна; 2) кафедра ортопедагогіки та реабілітології (зав.кафедри професор Шевцов Андрій Гаррійович). В структурі Інституту корекційної педагогіки та психології з 2009 року розпочав роботу створений за поданням В.М.Синьова та за наказом ректора НПУ імені М.П.Драгоманова Науково-методичний центр інклюзивного навчання дітей та осіб з особливостями психофізичного розвитку (директор професор кафедри психокорекційної педагогіки, академік НАПН Бондар Віталій Іванович).

Важко переоцінити внесок В.М.Синьова в створення позитивного іміджу ІКПП та його шести фахових кафедр як структурним підрозділам НПУ імені М.П.Драгоманова не лише в Україні, а й в країнах ближнього і дальнього зарубіжжя. Нині встановлено зв'язки і проводиться плідна співпраця із нагальних проблем корекційної педагогіки і освіти з такими країнами як Росія, Білорусь, Болгарія, Молдова, Польща, Німеччина, Голландія, Швеція, Канада, Китай тощо.

Література

1. Андрущенко Віктор. Наш університет.- К., 2009.- 319 с. 2. ВІНО імени М. П. Драгоманова. Отчет о работе факультетов и преподавателей. Ф. № Р-346. Опись 1, в.д. хр. 23. 3. Держ. архів Звіт кафедри спеціальної педагогіки КДПІ ім. О. М. Горького за 1951 – 52 навч. рік. Ф. № Р – 346. опис 2 од. зб. 621. 4. Держ. архів Особові справи викладачів КДПІ ім. О. М. Горького Ф. № 346, т. I до 1951 р. Опис № 2, справи 39, 91, 130, 161, 197; опис № 5, справи 143, 190, 237, 392, 303, 155. 5. КДПІ імені О. М. Горького 1920 – 1990. Історичний нарис/ за ред. Шкіль М. І. та інші – К.: Рад. шк., 1990. – 201 с. 6. УДПІ імені М. П. Драгоманова. Історичний нарис 1920 – 1995 / за ред. Шкіль М. І. та інші – К.: Толока, 1995. – 169 с.

References

1. Andrushchenko Viktor. Ours університет. – К., 2009. – 319 pages 2. WINE of a name of M. P. Dragomanov. Report on work of faculties and teachers. T. K. R-346. Inventory 1, в.д. хр. 23. 3. Der. arh Zvit to chair spets_alno pedagogiku KDPI O.M.Gorkogo for 1951 – 52 навч. рік. T. No. P – 346. опис 2 odes. зб. 621. 4. Der. arh Osobovi spravu vukladaziv KDPI O.M.Gorkogo F. No. 346, t. I to 1951 rivers Opis No. 2, справи 39, 91, 130, 161, 197; opus No. 5, spravu 143, 190, 237, 392, 303, 155. 5. KDPI O.M.Gorkogo 1920 – 1990. _storichniya naris/for an edition. Zkil M. I.– M. : I am glad.. 1990. – 201 pages 6. UDPI M. P. Dragomanova. Istorichniya naris 1920 - 1995/for editions of Shkil M. I. – K. : Toloka, 1995. – 169 pages.

Синьов В. М., Колесник І. П. Погляди на витоки, минуле, сьогодення та перспективи розвитку вітчизняної корекційної освіти (історико-педагогічний аспект)

Наукова стаття розкриває результати історико-педагогічного вивчення витоків, минулого, сучасного стану та перспектив розвитку вітчизняної корекційної освіти. Кафедра психокорекційної педагогіки фактично є родоначальницею дефектологічного факультету (нині Інститут корекційної педагогіки та психології (ІКПП)) і його кафедр: сурдопедагогіки, логопедії та тифлопедагогіки, спеціальної психології та медицини, ортопедагогіки та реабілітології.

У статті приділяється значна увага розвитку корекційної освіти у період останнього десятиріччя ХХ століття і першого десятиріччя ХХІ сторіччя. Характерним для цього періоду є те, що поряд з традиційним головним призначенням вищого навчального педагогічного закладу і його факультетів – підготовка педагогічних кадрів для системи педагогічної освіти в Україні, не менш важливим було поставлено завдання підвищення наукового рівня у всіх сферах діяльності Національного педагогічного університету.

В цей період спочатку на дефектологічному факультеті (1993 рік), потім в складі ІКПП (2003 рік) відкриваються спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських та докторських дисертацій зі спеціальної педагогіки (13.00.03) і спеціальної психології (19.00.08)

Інститут корекційної педагогіки та психології, завдяки зусиллям його директора та його високому науковому авторитету в галузі корекційної педагогіки і спеціальної психології, перетворився в кузню вищих науково-педагогічних і психологічних кадрів з корекційної педагогіки і спеціальної психології для України.

Інститут широко відомий не лише в Україні і в ближньому зарубіжжі, але і в ведучих профільних навчальних закладах Європи та Азії.

Ключові слова: корекційна освіта, кафедра психокорекційної педагогіки, кафедра сурдопедагогіки, кафедра логопедії, кафедра тифлопедагогіки, кафедра спеціальної психології та медицини, кафедра ортопедагогіки та реабілітології.

Синёв В. Н., Колесник И. П. Взгляды на истоки, прошлое, современное и перспективы развития отечественного коррекционного образования (историко-педагогический аспект).

Научная статья раскрывает результаты историко-педагогического изучения истоков, прошлого, современного состояния та перспектив развития отечественного коррекционного образования. Кафедра психокоррекционной педагогики фактически является прародительницей дефектологического факультета (ныне Институт коррекционной педагогики и психологии (ИКПП) и его кафедр: сурдопедагогика, логопедии та тифлопедагогика, специальной психологии и медицины, ортопедагогика и реабилитологии.

Значительное внимание в статье уделено развитию коррекционного образования в период последнего десятилетия XX в. и первого десятилетия XXI в. Этот период характерен тем, что наряду с традиционно главенствующим назначением высшего учебного педагогического заведения и его факультетов – подготовкой учительских кадров для системы педагогического образования в Украине, не менее важной была выдвинута задача повышения научного уровня во всех сферах деятельности Национального педагогического университета.

В этот период сперва на дефектологическом факультете (1993 г.), затем в структуре ИКПП (2003 г.) открываются специализированные ученые советы по защите кандидатских и докторских диссертаций по специальной педагогике (13.00.03) и специальной психологии (19.00.08).

Институт коррекционной педагогики, благодаря усилиям его директора и его высокому научному авторитету в области коррекционной педагогики и специальной психологии, превратился в кузницу высших научно-педагогических и психологических кадров коррекционной педагогики и спецпсихологии для Украины.

Институт широко известен не только в Украине и в ближнем зарубежье, но и в ведущих профильных учебных заведениях Европы и Азии.

Ключевые слова: коррекционное образование, кафедра психокоррекционной педагогики, кафедра сурдопедагогика, кафедра логопедии, кафедра тифлопедагогика, кафедра специальной психологии и медицины, кафедра ортопедагогика и реабилитологии.

Senev V. N., Kolesnik I. P. Views of sources, last, modern and prospects of development of domestic correctional education (historical and pedagogical aspect).

The scientific article opens results of historical and pedagogical studying of sources, last, current state that prospects of development of domestic correctional education. The chair of psychocorrectional pedagogics actually is the progenitress of defektologicheskyy faculty (nowadays Institute of correctional pedagogics and psychology (IKPP) and its chairs: syrdopedagogoka, logopedics that tuflopedagogika, special psychology and medicine, ortopedagogika and reabilitologiya.

The considerable attention in article is paid to development of correctional education during the last decade XX century and the first decade of the XXI century. This period is characteristic that along with traditionally predominating purpose of a higher educational pedagogical institution and its faculties – preparation of teacher's shots for system of pedagogical education in Ukraine, not less important put forward a problem of increase of scientific level in all fields of activity of National pedagogical university.

During this period at first at defektologicheskyy faculty (1993), then in structure of IKPP specialized councils on protection of candidate and doctor's theses on special pedagogics (13.00.03) and special psychology (19.00.08) open.

The institute of correctional pedagogics, thanks to efforts of his director and his high scientific authority in the field of correctional pedagogics and special psychology turned into a smithy of the highest scientific and pedagogical and psychological shots of correctional pedagogics and specialpsychology for Ukraine.

The institute is widely known not only in Ukraine and in the neighboring countries, but also in leading profile educational institutions of Europe and Asia.

Keywords: Correctional Education, Department of psychocorrectional pedagogy, Department of ASL pedagogy, speech therapy department, department tyflopedahohiky, Department of Psychology and Special Medicine, Department ortopedahohiky and rehabilitation.

Стаття надійшла до редакції 27.10.2013 р.

Статтю прийнято до друку 27.10.2013 р.

УДК: 373.5.016:81:376-056.264

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ЛОГОПЕДИЧЕСКОЙ РАБОТЕ ПО ПРЕОДОЛЕНИЮ РЕЧЕВЫХ НАРУШЕНИЙ У ДОШКОЛЬНИКОВ

Тараканова А.А.

кандидат педагогических наук

Процесс компьютеризации занимает всё более значимое место в жизни современного общества, постепенно охватывая новые и новые области науки и практики. Сложно переоценить роль компьютерных